

نگاه

پیشینه مختصر

مقررات حاکمیت شر کتی

محبوبه عرب

عضو انجمن حسابرسان داخلی آمریکا

● از اوایل قرن هجدهم که شر کتهای بزرگ شکل گرفتند و با پیدایش اصل تفکیک مالکیت از مدیریت، موضوع چگونگی کنترل و نظارت بر مدیران مطرح بوده است. مالکان نگران آن بودند که منافع مدیران علیه منافع مالکان عمل نکند (Conflict). به همین علت به تدریج موضوعاتی نظیر تئوری نمایندگی، مطرح شد. قانون تجارت ایران رابطه «مدیر و شر کت» را از ا مصادیق وکیل و موکل می داند نه نمایندگی و مواد ۱۵۴- ۱۰۶- ۱۳۵- ۱۳۶- ۱۲۷- ۱۴۲- ۱۴۹ و ۲۷۲ قانون تجارت پیرامون شفافیت، ذی نفعان و وظایف مدیر است که با وجود قدمت قانون تجارت (مصوب ۱۳۱۱ و بعدا اصلاحیه ۱۳۴۷) وظیفه مدیران ینگاهها و رابطه ذی نفعان و سهامداران را بیان کرده است.

از اوایل قرن بیستم که شر کتهای چندملیتی تشکیل شد و این شر کتها توانستند حتی در سر نوشت دولت ها و کشورها موثر واقع شوند بحث کنترل و نظارت بر این شر کتها مطرح بوده است. در انگلستان از سالهای ۱۹۹۰ موضوع مدیران غیراجرایی، چگونگی فعالیت قانونمند شر کتها و سپس پس از ماجرای وانگ ریت در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، موضوع کنترل های داخلی در آمریکا (COSO) و سپس در سال های ۱۹۹۸ و ۲۰۰۳ بحث حاکمیت شر کتی در سازمان توسعه و همکاری روپا (OECD) و متعاقبا پس از تقلبات مالی شر کت «انرون وورلد کالم» در بورس آمریکا، موضوع قانون نظارت بر شر کتهای سهامی عام و موسسات حسابرسی (قانون ساربینز-اکسلی) مطرح شد.

قانون Sarbanes Oxley = SOX که به نام قانون ساربینز اکسلی معروف شده در سال ۲۰۰۲ توسط دو نفر از نمایندگان کنگره آمریکا به نام های پل ساربینز (از حزب دموکرات) و میشل اکسلی (از حزب جمهوریخواه) تنظیم شد. این لایحه انجمن را واجد اهمیت بود که در کنگره با ۴۲۳ رای موافق و سه رای مخالف و هشت رای ممتنع به تصویب رسید. در همین دوران است که اصطلاحات کلیدی ای همچون مدیر غیراجرایی یعنی مدیری که در کار روزمره شر کت دخالت نداشته اما در مورد استراتژی- عملکرد، منابع و اصول اخلاقی می تواند دخالت و قضاوت کند و همچنین governance یعنی چگونگی شیوه مدیریت بر سازمان و پاسخگویی در قبال مالکان و ذی نفعان مطرح شد، به این معنی که چنانچه رعایت آن الزامی و شامل تنبیه باشد، اصطلاح «حاکمیت شر کتی» و چنانچه به صورت رهنمود -Recom mendation باشد اصطلاح «راهنبری شر کتی» به کار برده می شود.

شاید وجود تعاریف متعدد و گوناگون و حتی نبود یک اجماع حرفه ای برای برگردان معادل فارسی برای این واژه خود نشان از گستردگی این مفهوم دارد. از دیدگاه فدراسیون بین المللی حسابداران (IFAC) حاکمیت شر کتی عبارت از مسوولیت ها و شیوه های به کار برده شده توسط هیات مدیره و مدیران موظف است که با هدف مشخص کردن مسیر استراتژیک دستیابی به هدفها، کنترل ریسکها و توزیع و مصرف مسوولانه منابع تعیین می شود که به نظر می رسد این تعریف با توجه به قلمرو مسوولیت های اجتماعی و توسعه پایدار باید تکمیل تر ارایه شود. اصول حاکمیت شر کتی سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه که ویرایش نهایی آن در سال ۲۰۰۴ صورت گرفته دارای مختصاتی شش گانه به شرح زیر است:

۱- تأمین مبنای قانونی برای شکل گیری چارچوب حاکمیت شر کتی (از طریق تدوین و تصویب قوانین مناسب در شر کت و نظارت بر اجرای آن).

۲- حفظ حقوق سهامداران و کارکردهای اصلی مالکیتی (از طریق برقراری نظام حقوقی مناسب).

۳- رفتار یکسان با سهامداران (احترام به حقوق سهامداران اقلیت و مجازبودن نظارت اقلیت بر فعالیت شر کت).

۴- رعایت حقوق همه ذی نفعان. (از طریق گزارشگری شفاف و رعایت حقوق ذی نفعان)

۵- افشا و شفافیت (از طریق قوانین نظارتی مناسب و افزایش ضمانت اجرایی قوانین و مقررات).

۶- تعریف مسوولیت های سهامداران، هیات مدیره، مدیران اجرایی و توسعه نظارت و کنترل ها شامل چارچوب کنترل های داخلی، حسابرسی داخلی، حسابرسی مستقل و افزایش میزان استقلال ناظران.

باید توجه کرد که قانون حاکمیت شر کتی یا قانون ساربینز-اکسلی در هر کشوری قابل پیاده شدن نیست و باید بر اساس مشخصات اقتصاد و اندازه شر کتهای هر کشوری نسبت به تدوین این مقررات کوشش کرد زیرا دو قانون فوق الذکر حاصل ۲۰۰ سال تجربه سرمایه داری و صنعت بوده که ما در ایران فاقد چنین پیشینه صنعت، مدیریت و ینگهداری هستیم. به عبارات دیگر «حاکمیت شر کتی» یا «راهنبری شر کتی» مفهومی جهانی است که در کشور ما در حال حاضر با وجود کوشش های به عمل آمده تاکنون در حد طرح و بررسی باقی مانده و هنوز اقدامی عملی و الزامی برای پیاده سازی و استقرار آن در اقتصاد ینگاهها صورت نپذیرفته است.

اقتصاد

نگاه «بورس» به میز مذاکره هسته ای و نرخ های دولتی

«شاخص کل» عقب نشینی کرد

عکس: آیدین رهبر، شرق

بررسی معاملات هفته گذشته نشان می دهد با ورود نقدینگی بالا به بازار سرمایه، بازیگران اصلی بازار سرمایه گذاران خرد شده اند. در هفته گذشته سهم سرمایه گذاران خرد از ارزش بازار حدود ۶۰ درصد بود. با وجود سهم کمتر سرمایه گذاران حقوقی در بازار اما این گروه بیشتر در نمادهای بزرگ که مورد عرضه قرار گرفته اند، فعال شده اند. هفته گذشته سهم شر کتهای پتروشیمی، چندرشته ای، معدنی و... بیشتر توسط این گروه خریداری شد. بهویژه در روزهای معاملاتی آخر هفته، خرید حقوقی ها در نمادهای پارسان و غدیر قابل توجه بود. یکی از مهم ترین موضوعاتی که سرمایه گذاران را مورد ک است، پلانیفی نرخ هاست. نرخ خوراک گاز پتروشیمی ها، نخستین بهانه بازار برای اصلاح بود. شر کتهای پتروشیمی نسبت قیمت برآمد پایینی به متوسط بازار دارند و سرمایه گذاران ریسک نرخ خوراک گاز را به نوعی در سرمایه گذاری خود لحاظ کرده بودند. اما تصمیم کمیسیون صنایع مجلس به افزایش نرخ گاز تا ۱۵ سنت، بیشتر از انتظار سرمایه گذاران بود و همین عامل تقاضا را در گروه پتروشیمی مغلوب عرضه کرد اما هنوز نرخ نهایی نشده و با توجه به نقش این صنعت در ارزآوری و ضرورت حفظ مزیت رقابتی صنعت پتروشیمی در منطقه، ریزینی هایی صورت پذیرفته که احتمال تجدیدنظر در قیمت پیشنهادی و کاهش نرخ را تقویت می کند. برخی سرمایه گذاران نیز با ریسک پذیری بالا حاضر به سرمایه گذاری در این صنعت هستند. ضمن اینکه جو روانی افزایش نرخ خوراک گاز

بررسی معاملات هفته گذشته نشان می دهد با ورود نقدینگی بالا به بازار سرمایه، بازیگران اصلی بازار سرمایه گذاران خرد شده اند. در هفته گذشته سهم سرمایه گذاران خرد از ارزش بازار حدود ۶۰ درصد بود. با وجود سهم کمتر سرمایه گذاران حقوقی در بازار اما این گروه بیشتر در نمادهای بزرگ که مورد عرضه قرار گرفته اند، فعال شده اند. هفته گذشته سهم شر کتهای پتروشیمی، چندرشته ای، معدنی و... بیشتر توسط این گروه خریداری شد. بهویژه در روزهای معاملاتی آخر هفته، خرید حقوقی ها در نمادهای پارسان و غدیر قابل توجه بود. یکی از مهم ترین موضوعاتی که سرمایه گذاران را مورد ک است، پلانیفی نرخ هاست. نرخ خوراک گاز پتروشیمی ها، نخستین بهانه بازار برای اصلاح بود. شر کتهای پتروشیمی نسبت قیمت برآمد پایینی به متوسط بازار دارند و سرمایه گذاران ریسک نرخ خوراک گاز را به نوعی در سرمایه گذاری خود لحاظ کرده بودند. اما تصمیم کمیسیون صنایع مجلس به افزایش نرخ گاز تا ۱۵ سنت، بیشتر از انتظار سرمایه گذاران بود و همین عامل تقاضا را در گروه پتروشیمی مغلوب عرضه کرد اما هنوز نرخ نهایی نشده و با توجه به نقش این صنعت در ارزآوری و ضرورت حفظ مزیت رقابتی صنعت پتروشیمی در منطقه، ریزینی هایی صورت پذیرفته که احتمال تجدیدنظر در قیمت پیشنهادی و کاهش نرخ را تقویت می کند. برخی سرمایه گذاران نیز با ریسک پذیری بالا حاضر به سرمایه گذاری در این صنعت هستند. ضمن اینکه جو روانی افزایش نرخ خوراک گاز

گروه خودروسازی در آخرین روز معاملاتی هفته گذشته با عرضه همراه شد. مهم ترین خبری که گروه خودروسازی را متأثر کرد، در خواست انجمن حمایت مصرف کنندگان برای کاهش ۲۰ درصدی قیمت خودرو بود. از طرف دیگر عضو ناظر شورای رایت هم معتقد است نرخ ارز در بودجه سال آینده دوهزار و ۶۰۰ تومان

تعیین شده و قیمت خودرو نیز باید بر این اساس تعیین شود. گروه خودرو، پیش از این به دلیل خوش بینی به دستاوردهای توافق «ژنو» مورد توجه قرار گرفته و با شایعه واگذاری بلوک بانک پارسیان توسط ایران خودرو، به یکی از پرنفوذ ترین گروه های بازار تبدیل شده بود به طوری که شفاف سازی «خگستر» مبنی بر اینکه هنوز دستوری مبنی بر واگذاری بلوک پارسیان سهم طی نکرده، نیز نتوانست از صف خرید میلیونی سهم طی هفته بکاهد اما انتشار اخباری مبنی بر کاهش احتمالی قیمت خودرو، در آخرین روز معاملاتی هفته این گروه را نیز بر عرضه کرد.

در هفته گذشته شاهد عرضه سهام «مفاخر» در بازار بودیم؛ سهمی که با پیش بینی سود ۲۷۱ ریالی در قیمت ۲۹۵ تومان کشف شد. گروه رایانه اما هفته نوسانی را داشتند. در گروه خدمات فنی مهندسی، مینا با خبر درج نام تولید برق عسلویه در فرابورس با استقبال همراه شد. برای این سهم صف خرید میلیونی شکل گرفته است. چندرشته ای ها یکی از گروه هایی هستند که نسبت قیمت بر درآمد آنها کمتر از متوسط بازار است و رشدی که بایسته است را نداشته اند. «وامید»

طی اطلاعیه ای پیش بینی سود هر سهم را برای سال مالی ۹۳ مبلغ ۷۵۶ ریال اعلام کرده و پیش بینی سود سال ۹۲ را نیز به ۷۰۶ ریال افزایش داده است. به نظر می رسد «وامید» و غدیر در این گروه پتانسیل رشد را داشته باشند. هدفمندی یارانه ها و نحوه اجرای آن یکی از دغدغه های سرمایه گذاران است. البته بر اساس

آخرین اظهار نظر ها قرار است هدفمندی یارانه ها از نیمه دوم سال ۹۳ اجرایی شود و شاپور محمدی، معاون وزیر اقتصاد اعلام کرده قیمت حامل های انرژی باید به ۹۰ درصد فوب خلیج فارس برسد ولی چگونگی دستیابی به آن در دست بررسی است و در لایحه مستقل هدفمندی ارایه می شود.

افزایش سرمای هوا و مشکل در تأمین سوخت واحدهای اقتصادی بهویژه سیمانی ها سبب شد تا این گروه در هفته گذشته کم رقی و پر عرضه باشند. گروه دارو هم با وجود شرایط بنیادی خوب، کم رقی بود. بازار منتظر گزارش های ۹ ماهه این شر کت هاست. انتشار گزارش هایی با تعدیل مناسب می تواند روند گروه دارو را به سرعت تغییر دهد.

از طرف دیگر تصمیمات دولتی در خصوص نرخ عوارض بر صادرات محصولات خام، بهره مالکانه، مالیات بر ارزش افزوده و... نیز سبب شده سرمایه گذاران محتاط تر شوند. هفته گذشته، هفته پرخبری برای بازار سرمایه بود که می توانست گروه فلزی را تحت تأثیر قرار دهد اما بازار مردد ماند. در گروه فولاد، خبر احتمال آزادسازی صادرات فولاد و نیز دستورالعمل جدید وزیر صنعت برای قیمت گذاری و نحوه عرضه داخلی مس که افزایش قیمت مس داخلی را در پی خواهد داشت، می تواند شر کتهای گروه را متأثر کند.

در این گروه، فروش فولاد خوزستان نسبت به ماه های ابتدای سال کاهش یافته است و شاید یکی از دلایل آزادسازی صادرات فولاد، انباشته شدن انبارهای فولادسازان باشد اما از محصولات ذوب آهن در بورس کالا استقبال خوبی به عمل آمد به طوری که سبب رشد قیمت ۱۰ درصدی محصولات آن در معاملات هفته گذشته شد. فولادی ها از شرایط بنیادی خوبی برخوردارند و سرمایه گذاران آنها باید نگاه بلندمدت داشته باشند. در گروه روی، افزایش قیمت جهانی روی در کنار خبر افزایش سرمایه کالسیمن از محل تجدید ارزیابی دارایی ها و پتانسیل شر کتهای گروه روی برای تعدیل عایدی می تواند روند مثبتی را برای این گروه رقم بزند. «فسرب» نیز گزارش نسبتا خوبی به بازار ارایه کرده است.

مهم ترین خبری که بازار سرمایه در انتظار اعلام آن است تا متناسب با آن واکنش نشان دهد، نتیجه مذاکرات عباس عراقچی، معاون وزیر امور خارجه و عضو ارشد تیم مذاکره کننده هسته ای کشورمان و هلگا اشمید، معاون کاترین اشتون -مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا- است.

خبر

جزییات دیدار کمیسیون تلفیق با روحانی

● فارس: عضو کمیسیون تلفیق با اشاره به جلسه مشترک نمایندگان مجلس و رییس جمهور گفت: قرار شد سال آینده یارانه نقدی ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان تغییر نکند و درآمدهای جدید از محل افزایش قیمت حامل های انرژی صرف سلامت و تأمین اجتماعی شود. موسی الرضا ثروتی درمورد فاز دوم هدفمندی یارانه ها در لایحه بودجه ۹۳ گفت: نمایندگان کمیسیون تلفیق و روسای کمیسیون های مجلس و تعدادی از اقتصاددانان روز گذشته به دیدار رییس جمهور رفتند و در این دیدار رییس جمهور دیدگاههایش درمورد هدفمندی یارانه ها را اعلام کرد. وی گفت: بر اساس گفته رییس جمهور شدت مصرف انرژی در کشور بالاست، مصرف گاز ایران چند برابر کل گاز اروپاست، در حال حاضر بنزین وارد کشور می شود و بهتر است نمایندگان مجلس نیز به دولت کمک کنند که هدفمندی یارانه ها به عنوان یک کار ملی به سامان برسد. عضو کمیسیون تلفیق افزود: قبل از قرار بود دولت برای هدفمندی یارانه ها لایحه جداگانه ای بدهد، اما گفته شد چون فرصت کافی ندارد به جای لایحه به عنوان یک تبصره در لایحه بودجه ۹۳ گنجانده شود. وی گفت: تبصره مثل قانون است ولی یکساله است قانون می تواند چندساله باشد اما تبصره بودجه حتما یکساله است. نماینده بخنودر درمورد اینکه آیا در تبصره جزئیات هم گفته می شود یا اینکه فقط یک رقم برای هدفمندی ذکر می شود، گفت: در تبصره هم کلیات و هم جزئیات هدفمندی یارانه ها ارایه می شود، گرچه درمورد رقم پیش بینی درآمد صحبت نشد و قرار بر این شد که جمع بندی دولت به کمیسیون تلفیق ارایه شود. ثروتی گفت: نمایندگان مجلس و روسای کمیسیون ها دیدگاههای خود را در حضور رییس جمهور بیان کردند همه اتفاق نظر داشتند که هدفمندی یارانه ها اجرا شود و علاوه بر روش پرداخت نقدی ماهانه ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان روش غیرنقدی نیز دنبال شود. وی گفت: منابع جدیدی که از محل افزایش قیمت حامل های انرژی به دست می آید برای امور مهمی مانند بیمه، درمان و امور اجتماعی مردم استفاده شود. عضو کمیسیون تلفیق در پاسخ به این پرسش شد که آیا تبصره مدنظر در لایحه بودجه به معنای اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه هاست، گفت: این به منزله مرحله دوم است که از محل اصلاح قیمت حامل های انرژی درآمدهای جدیدی که به دست می آید صرف تأمین سلامت و امور اجتماعی و کمک به تولید شود و به یارانه نقدی فعلی اضافه نشود.

VIESSMANN

climate of innovation

پکیج شوفاژ دیواری ویزمن

1

No. one in the world

Made in GERMANY

ساخت آلمان

■ **پکیج شوفاژ دیواری گازسوز، با مشعل اتمسفری**

■ **دارای کمترین میزان مصرف انرژی در جهان**

■ **با دو مبدل حرارتی**

■ **مجهز به دودکش فن دار**

■ **محدوده بازده ارزیابی شده: ۱۰/۵ تا ۳۵ کیلووات**

■ **مصرف انرژی بسیار پایین**

■ **دو سال ضمانت**

■ **www.nia.ir**

شرکت تهویه نیا

نماینده انحصاری محصولات گرمایشی ویزمن آلمان در ایران

تهران، بلوار میرداماد، بعد از خیابان نفت جنوبی، پلاک ۲۶۲، ساختمان نیا

تلفن: 021 2222 7000 021 22 222 490 فکس: 021 2222 3313

تهران فر درباره اصلاح دستورالعمل ضوابط ضمانت سپرده ها اظهار کرد: دستورالعمل صندوق ضمانت سپرده ها اشکالاتی دارد زیرا آنچه در ابتدا به طور کلی توسط بانک مرکزی ابلاغ شد با دستورالعمل تدوین شده تفاوت هایی دارد و اجرای دستورالعمل با خدشه رویه رو شده است بنابراین برای همخوان شدن دستورالعمل اکنون در حال اصلاح هستیم.